

“Η χορεύτρια του Διαβόλου” του Στέφανου Δάνδολου

Ιστορίες κατασκοπίας, όχι όμως με το πολιτικό προφίλ τέτοιων μυθιστορημάτων αλλά με το ιντελεκτουέλ στυλ και τον εξωτικό-κοσμοπολίτικο διάκοσμο του πρώτου μισού του 20ού αιώνα στην Κωνσταντινούπολη και σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις.

Κοζίτο αμαρέττο:

Στέφανος Δάνδολος

“Η χορεύτρια του Διαβόλου”

εκδόσεις Ψυχογιός

2013

Δυο παράλληλοι ιστορικοί χρόνοι, το 1936-7, όταν ο Χίτλερ σηκώνει το ανάστημά-του, και το 1908-9, όταν οι Νεότουρκοι ανατρέπουν τον Σουλτάνο και εγκαθιδρύουν μια άλλη Τουρκία. Δυο πρωταγωνιστικά πρόσωπα, ο Τζόζεφ Φρίμαν, αμερικανός συγγραφέας που αναγκάζεται να αλλάξει όνομα και να γίνει Τζον Γκίμπονς, και η Σολάνζ Νταλμόν, χορεύτρια και κατάσκοπος, που αλλάζει κι αυτή ταυτότητα και μετατρέπεται σε Ιζαμπέλ Ταμπέρζ, ζωγράφος. Πολλές πόλεις που αποτυπώνουν το στίγμα του πρώτου μισού του 20ού αιώνα, η Κωνσταντινούπολη, το Παρίσι κ.ο.κ.

Το βιβλίο του Δάνδολου είναι κατά βάση έργο

κατασκοπίας, όπου ποικίλοι κρυφοί και φανεροί πράκτορες κατασκοπεύουν τους μεν και τους δε τόσο στη δίνη της καταρρέουσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, που μοιράζει τα πιόνια της μεταξύ Χαμίτ και Κεμάλ, όσο και στα πρόθυρα του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου, όπου οι γερμανοί κατάσκοποι συγχρωτίζονται με τους Άγγλους, τους Γάλλους και τους Αμερικανούς. Και φυσικά είναι πολιτικό κείμενο, αφού ο ανερχόμενος χιτλερισμός ανησυχεί την Ευρώπη, αν και η απειλή δεν είναι τόσο ορατή ούτε από όλους ούτε στο μέγεθός-της. Να μην παραλείψω εντέλει να μιλήσω για τη συγγραφική ιδιότητα του πρωταγωνιστή, που εμπλέκεται σε παιχνίδια λογοκλοπής, και χρησιμοποιεί το κύρος-του, για να είναι πιο ενεργός στα πολιτικά δούνα και λαβείν.

Πώς χειρίζεται το θέμα ο συγγραφέας;

Αφηγηματικά ξεκινά από ένα σημείο και σταδιακά απλώνει την πέννα-του σε όλο το σκηνικό της ιστορίας και του μυστηρίου. Πηγαινοέρχεται από χρονικό επίπεδο σε επίπεδο, αναζητώντας κατ' αρχάς το μυστηριώδες πρόσωπο της Νταλμόν, που κανονικά θα έπρεπε να είχε πεθάνει πριν από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά επανεμφανίζεται

απρόοπτα στο Παρίσι της δεκαετίας του '30 και φέρνει αναμνήσεις από έναν έρωτα-δόλωμα.

Υφολογικά, ενώ δουλεύει με καθαρές γραμμές, ξεπέφτει σε λυρικές αιωρήσεις, σε παλιομοδίτικους τρόπους γραφής, που κάνουν το έργο-του να φλερτάρει ασύστολα με το μπεστ-σέλερ και τη μαζική καταναλωτική λογοτεχνία. Είναι αυτός ο νεορομαντικός-του παλμός που τον κάνει γλυκερό και ενίοτε ναρκισσιστικό. Αυτό ενισχύεται επιπλέον από την ατμόσφαιρα ερωτισμού και κυρίως το κλίμα κοσμοπολιτισμού, που θυμίζει αρκετά το **“Φιλμ νουάρ”** του Δημήτρη Στεφανάκη. Ο αναγνώστης, ο εύκολος αναγνώστης, μαγεύεται από τα σαλόνια και τα ρούχα, τα πραγματικά και τα πλαστά ονόματα της εποχής, τα ξενοδοχεία και τους καθωσπρέπει τρόπους.

Και μέσα σε όλα αυτά αναρωτιέσαι τι ανάγει ένα λογοτέχνημα από απλή απόλαυση, αν θέλεις μια εύπεπτη ιστορία και μια φαντασμαγορική εικονοπλασία, σε προηγμένη αναγνωστική ψυχαγωγία. Μα φυσικά, θα απαντήσει ο ακόρεστος εαυτός-μου, η αφηγηματική ή ιδεολογική ανατροπή, που θα ξεβολέψει το ράθυμο αναγνωστικό ‘εγώ’-μας, που θα μετατρέψει την ψυχαγωγία της

ανάγνωσης σε ανακάλυψη της βαθύτερης σχέσης-μας με τα πράγματα και τον εαυτό-μας.

Ο Δάνδολος τοιχογραφεί με πλούσια έως φαντασμαγορικά χρώματα την προπολεμική εποχή, μπερδεύει σκόπιμα ημετέρους και σφετέρους, παίζει το παιχνίδι της κατασκοπίας με έναν αφηγητή, ο οποίος –ακόμα κι αυτός- δεν είναι ξεκάθαρο με ποιους είναι, αλλά δεν τραβά τον αναγνώστη στα τάρταρα της Ιστορίας. Μια κοσμοπολίτικη υπόθεση που ίσως ταξιδεύει τους εύκολους υποδοχείς-της, αλλά δεν τους ρίχνει από την αιώρα, που τους μαγεύει με το πολύχρωμο τοπίο-της, αλλά δεν τους πετάει παγωμένο νερό να ξυπνήσουν από το νοσταλγικό όνειρό-τους.

[Οι φωτογραφίες που αναδεικνύουν το κλίμα της εποχής αντλήθηκαν από:

www.alltoursistanbul.com, www.flickr.com,

www.fashionschooldaily.com, wimvansinderen.tumblr.com και www.menstylefashion.com]

Πατριάρχης Φώτιος